

Time 2 1/2 hours

Total marks-75

- ❖ All questions are compulsory
- ❖ Figures to the right indicate full marks
- ❖ Give relevant examples wherever necessary

- Q.1** A. Explain the role played by ICIJ through which internal documents and data of the Panamanian law firm were made available to the global team of journalists? How did global media and Indian media report on Panama papers? (15)
- OR**
- B. Elucidate a case study on Watergate Scandal with reference to the role of Media and Investigative Journalists. (15)
- Q.2** A. An investigative reporter should possess the qualities of a detective, of a lawyer and of a psychologist over and above a nose for news''. Comment. (8)
- B. What is sting operation? Give example and discuss the ethicality of such reporting. Do you justify it? (7)
- OR**
- C. Explain CIJ in brief. State its importance in the field of Investigative Journalism along with an example. (8)
- D. Most news stories in investigative journalism have a follow up. Justify with the help of an example. (7)
- Q.3** A. Why is the Official Secret Act considered draconian? Cite an example of Kulbhushan Jadhav. (8)
- B. Explain the provisions of the RTI Act and bring out its relevance to journalists with relevant examples. (7)
- OR**
- C. What is defamation? Distinguish between libel and slander. When is a journalist accused of the charge. (8)
- D. Define Source. What are the different sources an investigative journalist uses while working on a story? (7)
- Q.4** A. Fact checking is essential due to information overload. Give reference to fact checking tools that one can use for verification. (15)
- OR**
- B. Enlist the various criticism done on Investigative Journalism as a field of journalism. Do you agree with them? (15)
- Q.5** Write Short Note On (Any 3) (15)
1. On-records & Off-records
  2. Digital Verifying Tools
  3. Hypothesis
  4. Whistleblower
  5. Gatekeepers
-

वेळ - 2 1/2 तास

एकूण गुण-75

- ❖ सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
- ❖ उजवीकडील संख्या पूर्ण गुण दर्शवतात.
- ❖ आवश्यक तेथे संबंधित उदाहरणे द्या.

Q.1. A. पनामेनियन लॉ फर्मचे अंतर्गत दस्तऐवज आणि डेटा पत्रकारांच्या जागतिक संघाला I.C.I.J. ने उपलब्ध करून दिली. I.C.I.J. ने बजावलेली भूमिका स्पष्ट करा. पनामा पेपर्सवर जागतिक मीडिया आणि भारतीय मीडियाने कसे अहवाल दिले? 15

किंवा

Q.1. B. मीडिया आणि इन्व्हेस्टिगेटिव्ह जर्नलिस्टच्या भूमिकेच्या संदर्भात वॉटरगेट स्कँडलवरील केस स्टडी स्पष्ट करा. 15

Q.2. A. शोध पत्रकारमध्ये गुप्तहेर, वकील आणि मानसशास्त्रज्ञ असे गुण असले पाहिजेत. टिप्पणी करा. 08

Q.2. B. स्टिंग ऑपरेशन म्हणजे काय? उदाहरण द्या आणि अशा अहवालाच्या नैतिकतेची चर्चा करा. तुम्ही त्याचे समर्थन करता का? 07

किंवा

Q.2.C. थोडक्यात C.I.J. बदल स्पष्ट करा. शोध पत्रकारिता क्षेत्रातील त्याचे महत्त्व उदाहरणासह सांगा. 08

Q.2.D. शोधात्मक पत्रकारितेतील बहुतांश बातम्यांचा पाठपुरावा असतो. उदाहरणासहित सिद्ध करा. 07

Q.3. A. अधिकृत गुप्त कायदा कठोर का मानला जातो? कुलभूषण जाधव यांचे उदाहरण द्या. 08

Q.3. B. आर.टी.आय. (RTI) कायद्याच्या तरतुदी स्पष्ट करा आणि पत्रकारांना त्याचे महत्त्व संबंधित उदाहरणांसह स्पष्ट करा. 07

किंवा

Q.3. C. बदनामी म्हणजे काय? मानहानी (Libel) आणि निंदा (Slander) यात फरक स्पष्ट करा. पत्रकारावर आरोप कधी करता येतो? 08

Q.3. D. स्रोत (Source) ची व्याख्या द्या. कथेवर काम करताना शोध पत्रकार कोणते विविध स्रोत वापरतात? 07

Q.4.A. माहितीच्या ओव्हरलोडमुळे तथ्य तपासणे आवश्यक आहे. सत्यता तपासण्याच्या साधनांचा संदर्भ द्या जे सत्यापनासाठी वापरू शकतात. 15

किंवा

Q.4.B. शोध पत्रकारितेवर पत्रकारितेचे क्षेत्र म्हणून केलेल्या विविध टीकांची नोंद करा. तुम्ही त्यांच्याशी सहमत आहात का? 15

Q.5. शॉर्ट नोट्स (कोणत्याही तीन)

1. ऑन-रेकॉर्ड्स आणि ऑफ-रेकॉर्ड्स
2. डिजिटल पडताळणी साधने
3. गृहीतक
4. व्हिसलब्लोअर
5. द्वारपाल

15